

1. В седьмой год делай прощение.

УПО: У кінці семи літ зробиш відпущення.

KJV: At the end of every seven years thou shalt make a release.

2. Прощение же состоит в том, чтобы всякий заимодавец, который дал займы ближнему своему, простил [долг] и не взыскивал с ближнего своего или с брата своего, ибо провозглашено прощение ради Господа.

УПО: А оце те відпущення: кожен позикодавець, що позичає своєму ближньому, не буде натискати на свого ближнього та на брата свого, бо оголошено відпущення ради Господа.

KJV: And this is the manner of the release: Every creditor that lendeth ought unto his neighbor shall release it; he shall not exact it of his neighbor, or of his brother; because it is called the LORD's release.

3. с иноземца взыскивай, а что будет твое у брата твоего, прости.

УПО: На чужинця будеш натискати, а що буде твоє в брата твого, те відпустить йому рука твоя,

KJV: Of a foreigner thou mayest exact it again: but that which is thine with thy brother thine hand shall release;

4. Разве только не будет у тебя нищего: ибо благословит тебя Господь на той земле, которую Господь, Бог твой, дает тебе в удел, чтобы ты взял ее в наследство,

УПО: та тільки не буде серед тебе вбогого, бо конче поблагословить тебе Господь у Краї, якого Господь, Бог твій, дає тобі на спадок, щоб ти посів його,

KJV: Save when there shall be no poor among you; for the LORD shall greatly bless thee in the land which the LORD thy God giveth thee for an inheritance to possess it:

5. если только будешь слушать гласа Господа, Бога твоего, и стараться исполнять все заповеди сии, которые я сегодня заповедую тебе;

УПО: якщо тільки конче будеш ти слухатися голосу Господа, Бога свого, щоб додержувати виконувати кожну ту заповідь, що я наказую тобі сьогодні.

KJV: Only if thou carefully hearken unto the voice of the LORD thy God, to observe to do all these commandments which I command thee this day.

6. ибо Господь, Бог твой, благословит тебя, как Он говорил тебе, и ты будешь давать займы многим народам, а сам не будешь брать займы; и господствовать будешь над многими народами, а они над тобою не будут господствовать.

УПО: Бо Господь, Бог твій, поблагословив тебе, як говорив був тобі, і ти зробиш, що багато людей даватимуть тобі позичку, а ти не даватимеш позички. І будеш ти панувати над багатьма народами, а над тобою не будуть панувати.

KJV: For the LORD thy God blesseth thee, as he promised thee: and thou shalt lend unto many nations, but thou shalt not borrow; and thou shalt reign over many nations, but they shall not reign over thee.

7. Если же будет у тебя нищий кто-либо из братьев твоих, в одном из жилищ твоих, на земле твоей, которую Господь, Бог твой, дает тебе, то не ожесточи сердца твоего и не сожми руки твоей пред нищим братом твоим,

УПО: Коли буде серед тебе вбогий, один із братів твоїх ув одній із брам твоїх у Краї твоїм, що Господь, Бог твій, дає тобі, то не зробиш запеклим свого серця, і не замкнеш своєї руки від убогого брата свого,

KJV: If there be among you a poor man of one of thy brethren within any of thy gates in thy land which the LORD thy God giveth thee, thou shalt not harden thine heart, nor shut thine hand from thy poor brother:

8. но открой ему руку твою и дай ему займы, смотря по его нужде, в чем он нуждается; УПО: бо конче відкриєш свою руку йому, і конче позичиш йому за його потребою, що буде бракувати йому.

KJV: But thou shalt open thine hand wide unto him, and shalt surely lend him sufficient for his need, in that which he wanteth.

9. берегись, чтобы не вошла в сердце твое беззаконная мысль: `приближается седьмой год, год прощения`, и чтоб [оттого] глаз твой не сделался немилостив к нищему брату твоему, и ты не отказал ему; ибо он возопиет на тебя к Господу, и будет на тебе грех;

УПО: Стережися, щоб у серці твоїм не зродилася зла думка, щоб ти не сказав:

Наблизився сьомий рік, рік відпущення, і буде зле твоє око на вбогого брата твого, і не даси ти йому, то він буде кликати на тебе до Господа, і буде на тобі гріх.

KJV: Beware that there be not a thought in thy wicked heart, saying, The seventh year, the year of release, is at hand; and thine eye be evil against thy poor brother, and thou givest him nought; and he cry unto the LORD against thee, and it be sin unto thee.

10. дай ему [займы] и когда будешь давать ему, не должно скорбеть сердце твое, ибо за то благословит тебя Господь, Бог твой, во всех делах твоих и во всем, что будет

делаться твоими руками;

УПО: Конче даси йому, і нехай не жаліє твоє серце, коли ти даватимеш йому, бо за ту річ поблагословить тебе Господь, Бог твій у кожнім чині твоїм, і в усьому, до чого доторкнеться рука твоя.

KJV: Thou shalt surely give him, and thine heart shall not be grieved when thou givest unto him: because that for this thing the LORD thy God shall bless thee in all thy works, and in all that thou puttest thine hand unto.

11. ибо нищие всегда будут среди земли [твоей]; потому я и повелеваю тебе: отвержай руку твою брату твоему, бедному твоему и нищему твоему на земле твоей.

УПО: Бо не передеться убогий з-посеред Краю, тому я наказую тобі, говорячи: Конче відкривай руку свою для брата свого, і вбогого свого, і для незаможного свого в Краї своїм.

KJV: For the poor shall never cease out of the land: therefore I command thee, saying, Thou shalt open thine hand wide unto thy brother, to thy poor, and to thy needy, in thy land.

12. Если продастся тебе брат твой, Еврей, или Евреянка, то шесть лет должен он быть рабом тебе, а в седьмой год отпусти его от себя на свободу;

УПО: Коли буде проданий тобі брат твій єврей або єврейка, то буде служити тобі шість літ, а сьомого року відпустиш його вільним від себе.

KJV: And if thy brother, an Hebrew man, or an Hebrew woman, be sold unto thee, and serve thee six years; then in the seventh year thou shalt let him go free from thee.

13. когда же будешь отпускать его от себя на свободу, не отпусти его с пустыми [руками],

УПО: А коли відпустиш його вільним від себе, не відпустиш його порожньо,

KJV: And when thou sendest him out free from thee, thou shalt not let him go away empty:

14. но снабди его от стад твоих, от гумна твоего и от точила твоего: дай ему, чем благословил тебя Господь, Бог твой:

УПО: конче наділи його з худоби своєї дрібної, і з току свого, і з кадки чавила свого, чим поблагословив тебе Господь, Бог твій, те даси йому.

KJV: Thou shalt furnish him liberally out of thy flock, and out of thy floor, and out of thy winepress: of that wherewith the LORD thy God hath blessed thee thou shalt give unto him.

15. помни, что [и] ты был рабом в земле Египетской и избавил тебя Господь, Бог твой,

потому я сегодня и заповедую тебе сие.

УПО: І будеш пам'ятати, що рабом був ти сам у єгипетським краї, та викупив тебе Господь, Бог твій, тому я наказую тобі про цю річ сьогодні.

KJV: And thou shalt remember that thou wast a bondman in the land of Egypt, and the LORD thy God redeemed thee: therefore I command thee this thing to day.

16. Если же он скажет тебе: `не пойду я от тебя, потому что я люблю тебя и дом твой`, потому что хорошо ему у тебя,

УПО: І станеться, коли він скаже тобі: Не вийду від тебе, бо полюбив я тебе та дім твій, бо добре йому з тобою,

KJV: And it shall be, if he say unto thee, I will not go away from thee; because he loveth thee and thine house, because he is well with thee;

17. то возьми шило и проколи ухо его к двери; и будет он рабом твоим на век. Так поступай и с рабою твоєю.

УПО: то візьмеш шило та й проколеш його вухо до дверей, і стане він тобі вічним рабом; і невільниці своїй зробиш так само.

KJV: Then thou shalt take an awl, and thrust it through his ear unto the door, and he shall be thy servant for ever. And also unto thy maidservant thou shalt do likewise.

18. Не считай этого для себя тяжким, что ты должен отпустить его от себя на свободу, ибо он в шесть лет заработал тебе вдвое против платы наемника; и благословит тебя Господь, Бог твой, во всем, что ни будешь делать.

УПО: Нехай не буде тобі тяжким в очах твоїх те, що ти відпускаєш його вільним від себе, бо наємницьку платню він відробив тобі вдвоє за шість літ, і поблагословить тебе Господь, Бог твій, у всім, що ти робитимеш.

KJV: It shall not seem hard unto thee, when thou sendest him away free from thee; for he hath been worth a double hired servant to thee, in serving thee six years: and the LORD thy God shall bless thee in all that thou doest.

19. Все первородное мужеского пола, что родится от крупного скота твоего и от мелкого скота твоего, посвящай Господу, Богу твоему: не работай на первородном воле твоём и не стриги первородного из мелкого скота твоего;

УПО: Кожного перворідного самця, що народиться в худобі твоїй великій та в худобі твоїй дрібній, посвятиш Господеві, Богові своєму. Не будеш працювати перворідним вола свого, і не будеш стригти перворідного отари своєї.

KJV: All the firstling males that come of thy herd and of thy flock thou shalt sanctify unto the LORD thy God: thou shalt do no work with the firstling of thy bullock, nor shear the firstling of

thy sheep.

20. пред Господом, Богом твоим, ежегодно съедай это ты и семейство твое, на месте, которое изберет Господь.

УПО: Перед лицем Господа, Бога свого, рік-річно будеш його їсти ти та дім твій у місці, яке вибере Господь.

KJV: Thou shalt eat it before the LORD thy God year by year in the place which the LORD shall choose, thou and thy household.

21. если же будет на нем порок, хромота или слепота [или] другой какой-нибудь порок, то не приноси его в жертву Господу, Богу твоему,

УПО: А коли буде в нім вада, кульгаве або сліпе, усяка зла вада, то не принесеш його в жертву для Господа, Бога свого,

KJV: And if there be any blemish therein, as if it be lame, or blind, or have any ill blemish, thou shalt not sacrifice it unto the LORD thy God.

22. но в жилищах твоих ешь его; нечистый, как и чистый, [могут есть], как серну и как оленя;

УПО: у брамах своїх будеш його їсти, нечистий і чистий разом, як сарну й як оленя.

KJV: Thou shalt eat it within thy gates: the unclean and the clean person shall eat it alike, as the roebuck, and as the hart.

23. только крови его не ешь: на землю выливай ее, как воду.

УПО: Тільки крови його не будеш їсти, на землю виллеш її, як воду.

KJV: Only thou shalt not eat the blood thereof; thou shalt pour it upon the ground as water.